

centria
University of Applied Sciences

TYÖHAASTATTELUUN VALMISTAUTUMINEN

NIKO TÖYRÄSKOSKI

TKI-asiantuntija

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

Kokkola
Karleby

CENTRIA
ammattikorkeakoulu

kpedu

AIM learning

ALKUPOHDINNAT

- Oletko ollut työhaastattelussa aikaisemmin?
  - FACE TO FACE?
  - Etänä (Teams, Skype, Zoom)?
  - Puhelimitse?
  - Hybridi (yhdistelmä näitä)?
  - Ryhmä?
- Jos ole niin millainen kokemus se oli?
- Valmistauduitko siihen?

MITEN VALMISTAUTUA?

TUTUSTU YRITYKSEEN

- Tee taustatutkimusta.
  - ✓ Etsi tietoa yrityksestä niin paljon kuin pystyt.
  - ✓ Se auttaa sinua kuulostamaan tietoisemmalta.
- Vietä aikaa yrityksen verkkosivuilla ja selvitä yritysmissioita ja prioriteettejä.
- Löydä arvot ja tavoitteet, joilla voit vaikuttaa tähän avoimeen asemaan yritykselle.

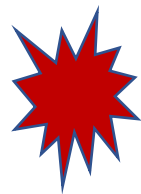
HARJOITTELE

- Harjoittelu auttaa sinua puhumaan itsestäsi helpommin.
- Harjoittele vastauksiasi: Kirjoita ne ylös ja lue ne niin monta kertaa läpi ennen haastattelua.
- Tee harjoitushaastattelu. Käytä apunasi perheenjäsentä, ystävää tai muuta tuttavaa

PUKEUTUMINEN

- Valitse ulkoasusi haastatteluun hyvissä ajoin.
- Siistit ja ehjät vaatteet.
- On myös tärkeää miettiä meikkiä ja asusteitasi haastatteluun pukeutuessasi (älä ylipukeudu).

ENSIVAIKUTELMA VOIDAAN TEHDÄ VAIN KERRAN!

TEE / PÄIVITÄ PORTFOLIO

- Kun on haastattelun aika, tapahtuu se sitten puhelimitse, videolla tai henkilökohtaisesti, pidä ansioluettelosi lähellä.
- Jos olet FaceToFace -tapaamisessa,
  - valmistaudu hankkimaan useita kopioita jaettavaksi.
  - Tai säilytä CV:si ja portfoliosi siistissä kansiossa ja ojenna se, jotta haastattelijat voivat lukea ne.

SELVITÄ, MITÄ KYSYMYKSIÄ SINULTA VOIDAAN KYSYÄ

- Jokainen haastattelu ja haastattelija on erilainen, mutta jotkin kysymykset varmasti kysytään haastattelussa.
- Luettelo useimmin kysytyistä haastattelukysymyksistä tulee myöhemmin tässä esityksessä.
- Tekoäly esim. voi auttaa kysymysten selvittämisessä.

A red flag pin is stuck into a map background. The map shows a grid of streets and some green areas. The flag is positioned in the upper left quadrant of the map.

OLE AJOISSA PAIKALLA

- Selvitä haastattelupaikan sijainti etukäteen.
  - Jos sinua haastatellaan kasvotusten, on tärkeää tietää etukäteen, minne sinun on mentävä työhaastatteluun.
  - Käytä GPS-sovellusta (Esim Google Maps), jotta löydät parhaan reitin yritykseen. Tarkista pysäköintimahdollisuudet.
  - Harjoittele kulkureitti päivä tai kaksi ennen haastattelua. Näin voit olla varma siitä, minne olet menossa ja kuinka kauan matka kestää. Anna itsellesi muutama ylimääräinen minuutti ja saavu haastatteluun hieman aikaisemmin.

MITEN KÄYTTÄYDYN ITSE HAASTATTELUSSA?

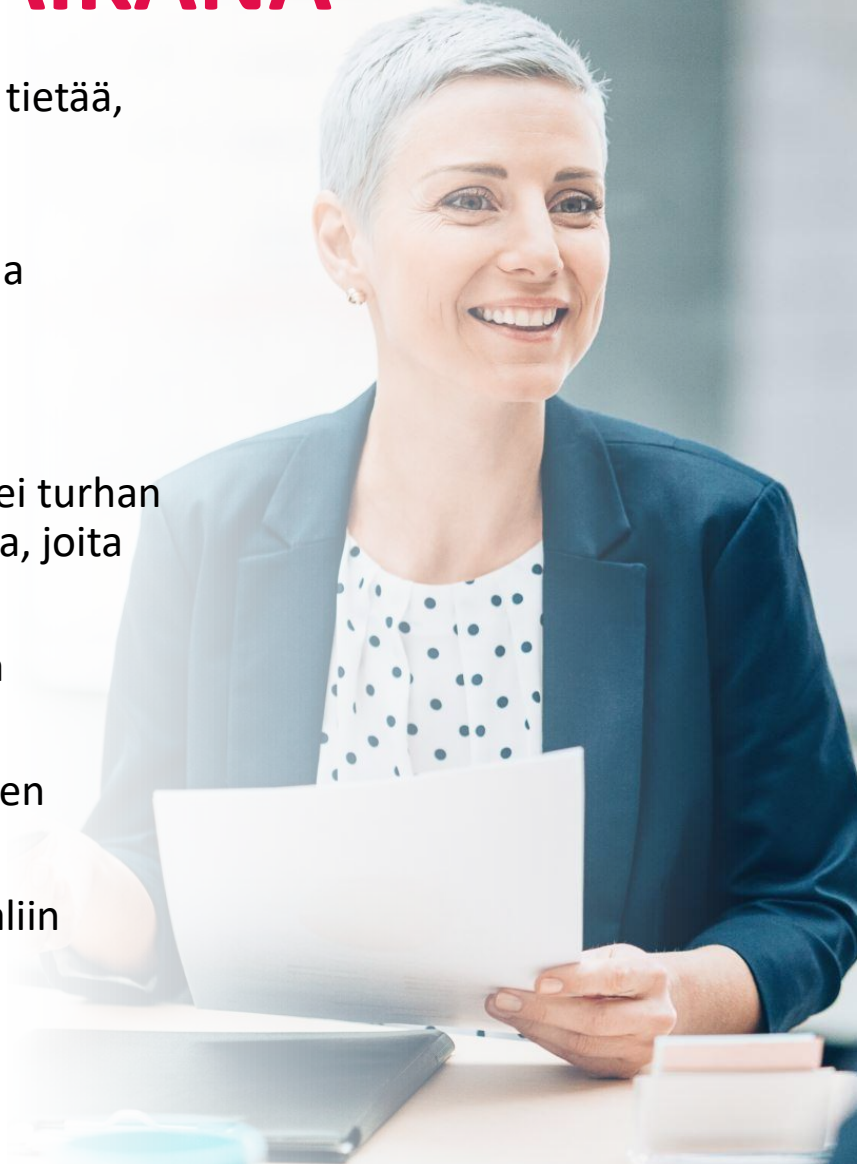
A close-up photograph of two people shaking hands. The person on the left is wearing a dark blue suit jacket, and the person on the right is wearing a light-colored sleeve. The background is blurred, showing other people in a professional environment.

SAAPUMINEN HAASTATTELUUN

- Ensivaikutelma työhaastattelussa on erittäin tärkeää!
- Saavu siistinä ja ajoissa paikalle.
- Muista olla ystävällinen kaikille tapaamillesi ihmisille. He saattavat olla tulevia työkavereitasi. "Tervehdys"
- Ajattele jotain positiivista ennen haastattelijan tapaamista, jotta sinusta välittyy iloinen ja positiivinen kuva.
- Hymyile 😊
- **OLE OMA ITSESI!**

HAASTATTELUN AIKANA

- Haastattelija haluaa ensisijaisesti tietää, millainen työntekijä olet.
- Valmistaudu kertomaan omista vahvuuksistasi ja saavutuksistasi ja antaen niistä esimerkkejä. Mitä uskottavammin jäät mieleen, sen parempi.
- Mieti vastauksia rauhassa mutta ei turhan kauan. Vältä antamasta vastauksia, joita saatat myöhemmin katua.
- Vastaa kysymyksiin kohteliaasti ja asiallisesti.
- Pidä katsekontakti aina kysymyksen esittäjään päin
- Varaudu vastaamaan myös hankaliin kysymyksiin.
- **OLE OMA ITSESI!**

HAASTATTELUN LOPETUS

- Lopetus on yhtä tärkeää kuin aloitus joten myös siihen kannattaa kiinnittää huomiota.
- Työhaastattelun loppuksi sinua todennäköisesti pyydetään esittämään omia kysymyksiä.
- Hyvät kysymykset osoittavat, että olet aidosti kiinnostunut työpaikasta.
  - Toisaalta jos mielessäsi ei ole yhtäkään kysymystä, et vaikuta haastattelijan silmissä kovinkaan innostuneelta.
- Kiitä loppuksi saadusta mahdollisuudesta päästä haastatteluun.
- **OLE OMA ITSESI!**

HAASTATTELUKYSYMYKSET

10 YLEISINTÄ TYÖHAASTATTELUKYSYMYSTÄ

1. Kerro minulle itsestäsi.
2. Mikä sinua kiinnosti yrityksessämme?
3. Kerro vahvuuksistasi.
4. Kerro heikkouksistasi.
5. Missä näet itsesi viiden vuoden kuluttua?
6. Kerro minulle tapauksesta, jolloin kohtasit haasteen ja miten ratkaisit sen?
7. Mitkä ovat tärkeimmät asiat, joita etsit tässä tehtävässä?
8. Miksi jätät nykyisen työsi?
9. Mitkä ovat palkkatoiveesi?
10. Onko sinulla kysyttävää?

OMISSA HAASTATTELUISSA ESITETYT KYSYMYKSET

- Mitä tiedät yrityksestämme?
- Milloin voit aloittaa?
- Stressaannutko helposti? / Miten kestät painetta?
- Millainen on kielitaitosi?
  - Varaudu siihen, että haastattelun kieli voi vaihtua esim suomi -> ruotsi
- Kuvaile, millainen työntekijä olet?
  - Vältä käyttämästä yksittäisiä adjektiveja (esim. Tunnollinen, ahkera) vaan tuo luonnettasi esille esimerkein.
  - **Muista olla rehellinen, mutta vältä huonojen puolien tuomista esille**

MITÄ SINÄ VOIT KYSYÄ HAASTATTELIJALTA?

- Miksi paikkaa haetaan? / Onko tämä asema uusi?
- Mitkä ovat etenemismahdollisuudet?
- Miten koulutatte henkilöstöänne?
- Kuka olisi minun esimieheni ja keiden kanssa tulisin työskentelemään?
- Voitko kertoa lisää tiiminne rakenteesta? Keistä se koostuu ja miten vastuut jakautuvat tiimin sisällä?
- **Jos vastaukset tulevat ilmi haastattelun aikana, mieti tarkkaan, kannattaako niitä kysyä uudelleen.**

MITÄ EI KANNATA SANOA HAASTATTELUSSA? (DUUNITORI.FI)

- "Etsin jatkuvasti uusia haasteita."
- "Haluan rennon työpaikan."
- "En voinut sietää edellistä pomoani."
- "Mitä oikeastaan teette tässä yrityksessä?"
- "Kuinka paljon lomaa minulla olisi vuodessa?"
- "Kuinka pian voin saada palkankorotuksen?"
- "Harrastan juhlimista."
- "Minulla ei ole mitään kysyttävää."

Mitä haastattelija EI saa kysyä?

EI missään tilanteessa!

- Perhesuhteet ja –suunnitelmat
- Sivilisääty
- Uskonto
- Etninen tausta
- Seksuaalinen suuntautuminen
- Ammattiliittoon kuuluminen
- Perheenjäsenten omistussuhteet sekä kytkökset poliittisiin päättäjiin

Voi kysyä, jos se olennaisesti liittyy tehtävään tai sen vaatimuksiin!

- Asepalveluksen suorittaminen
  - Ei sallittua, ellei liity suoraan tehtävän vaatimuksiin.
- Terveystilan tiedot ja sairaushistoria
  - Ei sallittua, ellei ole olennaista tietää suoritettavan työn kannalta.
  - Jos työ vaatii erityisiä fyysisiä tai terveydellisiä edellytyksiä, asiasta voidaan keskustella, mutta vain perustellusti ja lainsäädännön rajoissa.

Muut huomiot

Työnhakijan oikeudet ja toimintatavat

Jos työnantaja esittää lain mukaan kielletyn kysymyksen, työnhakijalla on oikeus joko jättää vastaamatta tai antaa asiasta vain rajallisesti tietoa. Hakija voi myös ystävällisesti pyytää perustelua sille, miten kysymys liittyy avoinna olevaan tehtävään. On myös tärkeää tiedostaa, ettei kiellettyyn kysymykseen vastaamatta jättäminen saa vaikuttaa hakijan asemaan rekrytointipäätöstä tehtäessä.

Työnantajan velvollisuudet

Työnantajan tulee hankkia työnhakijaa koskevat henkilötiedot ensisijaisesti suoraan hakijalta. Tietojen etsiminen muista lähteistä, kuten verkosta, ei ole sallittua ilman hakijan nimenomaista suostumusta. Jos hakija kuitenkin itse antaa esimerkiksi someprofiilinsa työnantajan käyttöön, näitä tietoja saa hyödyntää, mutta vain siinä määrin kuin ne ovat olennaisia rekrytoinnin kannalta.

Lainsäädäntö ja oikeusturva

Suomessa yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän esimerkiksi sukupuolen, iän, etnisen taustan, uskonnon, vakaumuksen, seksuaalisen suuntautumisen ja perhetilanteen perusteella. Lisäksi laki yksityisyyden suojasta työelämässä määrittelee, mitä henkilötietoja työnantaja saa käsitellä ja millä tavoin. Mikäli työnhakija kokee tullessa kohdelluksi epäasiallisesti tai hänelle on esitetty sopimattomia kysymyksiä, hän voi pyytää apua esimerkiksi työsuojeluviranomaiselta tai yhdenvertaisuusvaltuutetulta tilanteen selvittämiseksi.

10 VINKKIÄ HAASTATTELUUN

1. Tuo hakemuksesi, CV:si ja portfoliosi haastatteluun.
2. Ole ajoissa paikalla.
3. Pukeudu siististi ja muista olla kohtelias.
4. Pidä katsekontakti aina haastattelijan päin.
5. Varaa hetki vastauksen miettimiseen. Yritä välttää lyhyitä, yksisanaisia vastauksia.
6. Ole asiallinen. Yritä vastata kysymyksiin selkeästi ja rakentavasti.
7. Ole kiinnostunut. Työnantaja haluaa palkata innokkaan työntekijän.
8. Korosta vahvuuksiasi, mutta muista, että jokaisella on myös heikkoutensa.
9. Ole valmis esittämään omia kysymyksiäsi työstä tai yrityksestä.

10. OLE OMA ITSESI!

LÄHTEET

<https://www.academicwork.fi/blogi/tyonhaku/kuinka-valmistautua-tyohaastatteluun>

<https://www.academicwork.fi/blogi/tyonhaku/mita-kysya-tyonantajalta-tyohaastattelussa>

<https://www.thebalancemoney.com/how-to-prepare-for-a-job-interview-2061361>

<https://duunitori.fi/tyoelama/mita-ei-kannata-sanoa-tyohaastattelun-aikana>

<https://www.forbes.com/sites/emmylucas/2022/05/03/how-to-prepare-for-an-interview-amid-the-great-resignation/?sh=470eaa72c10f>

<https://www.kuntarekry.fi/fi/tyoelama uutiset/toita-hakemassa/kielletyt-kysymykset-ty%C3%B6haastattelussa/>

<https://www.roberthalf.co.nz/career-advice/interview/common-questions>

POHDINTOJA

- Mitä muuta olisi hyvä huomioida ennen haastatteluun menoa (jota ei löytynyt esityksestä)?
- Omia kysymyksiä, mitä voisi kysyä?
- Mitä kysymyksiä haastattelija ei saa kysyä?
- Montako henkeä oletat olevan mukana haastattelijana?
- Mitä haastattelutapaa suosisit itse?
Perustelu.
  - Lähi
  - Etä
  - Puhelin
  - Ryhmä

centria
ammattikorkeakoulu

AIM learning

 kpedu

Elinvoimakeskus

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**Kokkola
Karleby**